

Tacrolimus (Prograft ®)

bij colitis ulcerosa

N-IBD Informatiefolder

uitgave mei 2022

Deze folder is tot stand gekomen door samenwerkende IBD verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en MDL artsen binnen respectievelijk het Nurses of Inflammatory Bowel Disease (NIBD) en de IBD commissie binnen de Nederlandse vereniging voor MDL artsen en in samenwerking met Crohn & Colitis NL, als vertegenwoordiger van IBD-patiënten. Deze folder is ontwikkeld conform N-IBD richtlijnen om uniformiteit binnen de voorlichting ten aanzien van IBD patiënten in Nederlandse zorginstellingen na te streven. Op basis van goed hulpverlenerschap kan onder bepaalde omstandigheden van de inhoud worden afgeweken. De inhoud van de folders kan wijzigen in de loop van de tijd. Het N-IBD en IBD-cie wijzen er op dat aan de inhoud van deze uitgave geen rechten of plichten kunnen worden ontleend. Het staat u vrij uw bedrijfslogo te gebruiken naast het N-IBD logo.

Uw behandelend arts en/of verpleegkundige heeft met u gesproken over het gebruik van tacrolimus. In deze folder krijgt u informatie over de werking, het gebruik en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Deze folder is echter géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of verpleegkundige terecht.

Algemeen

De oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa is niet bekend. De behandeling is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziektes voor kunnen doen. Medicijnen kunnen de darmontstekingen onderdrukken, maar ze kunnen de ziekte niet definitief genezen. Na het afbouwen van of stoppen met medicijnen kunnen de ontstekingen en daarmee de klachten weer terugkomen.

Werking

Tacrolimus hoort tot de groep van immunosuppressiva. Dit zijn geneesmiddelen die de natuurlijke afweerreactie van lichaam onderdrukken. Hierdoor worden de ontstekingen in de darm afgeremd. Het duurt een aantal dagen voordat u merkt dat Tacrolimus werkt. Tacrolimus kan in combinatie met andere medicijnen worden voorgeschreven.

Gebruik

Tacrolimus (Prograft) wordt in capsules toegediend. Verdeel de capsules bij voorkeur over 2 doseringen per dag (1 dosis 's ochtends en 1 dosis 's avonds). Er moeten 12 uren tussen de beide innamen zitten (bijvoorbeeld om 8:00 uur en om 20:00 uur). De capsules dienen heel te worden doorgeslikt met pap, yoghurt, water of melk. U mag niet op de capsules kauwen of ze openmaken. Neem de tacrolimus niet in samen met grapefruitsap. Grapefruit versterkt de werking van tacrolimus, waardoor bijwerkingen kunnen ontstaan. Mocht u stoppen met tacrolimus, dan kunt u de dag daarna weer grapefruitsap drinken.

Als u vergeet de capsules in te nemen, neem deze dan binnen 8 uur alsnog in. Als het echter langer dan 8 uur geleden is, neem de vergeten capsules dan niet meer in en ga door met de eerstvolgende inname.

Spiegelbepaling

Uw arts bepaalt uw dosis tacrolimus aan de hand van bloedonderzoek (de zogenaamde dalspiegel.) Een dalspiegel is de hoeveelheid medicijn die in uw bloed gemeten wordt, vlak voordat u het middel inneemt. Het afnemen van bloed voor deze spiegel kan dan ook het beste 's ochtends plaatsvinden, vlak voordat u normaalgesproken het middel inneemt.

Bijwerkingen

Bijwerkingen treden zeker niet bij iedereen op. Bij (vermoedelijke) bijwerkingen, vragen wij u altijd contact op te nemen met uw behandelaar. Het volledige overzicht van bijwerkingen staat in de bijsluiter.

Mogelijke bijwerkingen zijn:

- Hoge bloeddruk
- Trillende of bevende handen.
- Hoofdpijn.
- U neemt binnen enkele dagen in gewicht toe of u krijgt dikke enkels of onderbenen.
- Verhoging van uw bloedsuiker ook bij mensen zonder diabetes mellitus
- Verhoging van uw kalium, dit wordt regelmatig gecontroleerd door uw behandelaar
- Gevoelig, gezwollen of bloedend tandvlees, vooral aan het begin van de behandeling. U kunt deze klachten verminderen door uw gebit en tandvlees geregeld te poetsen en door te flossen. Bezoek elk half jaar uw tandarts. Verlies van eetlust, misselijkheid en diarree. Mocht u veel last hebben van misselijkheid, neem het middel dan bij een maaltijd in.
- Veranderingen in uiterlijk: toename lichaamsbeharing
- Meer (virale) infecties, bijvoorbeeld van de luchtwegen, zoals verkoudheid en hoesten. Meld de volgende verschijnselen altijd aan uw arts: koorts, keelpijn, verkoudheid, griep en huidinfecties zoals steenpuisten.

EXTRA ALERTHEID is geboden bij

- Mensen met aanleg tot jicht. Tacrolimus kan tot jichtaanvallen leiden. Deze mensen wordt een ander middel geadviseerd.
- Mensen met epilepsie. Tacrolimus kan leiden tot epileptische aanvallen door een tekort aan magnesium. Mensen met epilepsie hebben hier meer kans op. De arts kan de hoeveelheid magnesium in het bloed controleren en eventueel extra magnesium voorschrijven.
- Mensen met diabetes mellitus (suikerziekte). Tacrolimus kan leiden tot een hoger bloedglucosegehalte. Controleer daarom regelmatig uw bloedglucosegehalte

Zeer zelden voorkomende bijwerkingen

- Allergische reacties met jeuk of galbulten, huiduitslag, griepachtige verschijnselen, koorts, spierpijn, benauwdheid of flauwvallen. Stop in dit geval het gebruik en raadpleeg uw arts. U mag dit middel in de toekomst dan niet meer gebruiken. Geef in dit geval aan uw arts en apotheek door dat u overgevoelig bent voor tacrolimus.

- Verhoogde kans op huidtumoren. Patiënten die het middel in hoge doseringen gebruiken, krijgen heel soms hiermee te maken. Ga niet overmatig zonnebaden, ga niet onder onder zonnebank en smeer u goed in met zonnebrand.

Wisselwerkingen met andere geneesmiddelen

Dit middel heeft wisselwerkingen met vele andere medicijnen. Sommige medicijnen beïnvloeden bij gelijktijdig gebruik de bloedspiegels en/of sommige bijwerkingen van tacrolimus. Meld altijd bij uw huisarts of specialist dat u met tacrolimus wordt behandeld. Overleg bij de start van tacrolimus over het gebruik van uw overige medicatie, en overleg elke keer weer bij de start van een nieuw geneesmiddel.

Vaccinaties

Meld altijd aan uw artsen of behandelaren dat u tacrolimus gebruikt. Tacrolimus kan de werking van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen door de vaccins vergroten. Vaccinaties met een verzwakt levend vaccin, zoals bof, mazelen, rode hond (BMR), gele koorts of BCG kunnen niet worden gegeven tijdens het gebruik van tacrolimus. Overleg met uw apotheker of arts indien u moet worden gevaccineerd

U wordt tijdens het gebruik van Tacrolimus geadviseerd zich via de huisarts te laten vaccineren tegen de seizoensgriep.

Vruchtbaarheid

Voor zover bekend heeft tacrolimus geen ongunstige invloed op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen.

Zwangerschap

Tacrolimus kan gebruikt worden tijdens de zwangerschap, maar stel het gebruik in overleg met uw arts bij voorkeur uit tot na bevalling.

Borstvoeding

Geef geen borstvoeding als u tacrolimus gebruikt. Het medicijn wordt in de moedermelk uitgescheiden.

Tot slot

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, neem dan contact op met uw arts of verpleegkundige.

Met elkaar sterker

Crohn & Colitis NL: voor ervaringen en meer informatie

Heeft u de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa en wilt u praten met iemand met dezelfde ziekte om uw vragen en ervaringen te delen? Of wilt u meer weten over het leven met de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa? Crohn & Colitis NL – de patiëntenorganisatie voor mensen met de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa - is er voor u en helpt u graag verder: www.crohn-colitis.nl en www.facebook.com/groups/ccuwnbesloten